MALTA

QORTI KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta tas-6 ta' Ottubru, 2008

Numru 18/2005

Ir-Repubblika ta' Malta

versus

Bernard *sive* Benny Attard iben il-mejjet Felix u Gemma *née* Gatt imwieled ix-Xagħra Għawdex nhar is-6 ta Mejju 1958 detentur tal-karta ta' l-identità bin-numru 24158(G).

Il-qorti rat l-Att ta' l-Akkuża numru 18 ta' l-2005 li bih l-Avukat Ġenerali f'isem ir-Repubblika ta' Malta, wara li qal illi:

L-EWWEL KAP

Fl-għaxra (10) ta' Awissu ta' l-elfejn u wieħed (2001) għall-ħabta tal-għaxra neqsin kwart ta' filgħaxija (9.45 *p.m.*) Fortunata Spiteri, li kienet Gwardjana Lokali, ġiet aggredita fi Triq ir-Rabat, l-Għarb, Għawdex minn diversi persuni fosthom Bernard *sive* Benny Attard armati bi skieken. Dan sar bħala tpattija talli Fortunata Spiteri

kienet qiegħda tagħmel id-dover tagħha bħala Gwardjana Lokali. F'mument minnhom Bernard *sive* Benny Attard, flimkien ma' oħrajn, żammha u ta diversi daqqiet ta' sikkina lil Fortunata Spiteri dolożament bil-ħsieb li joqtol lill-istess Fortunata Spiteri jew li jqegħdilha l-ħajja tagħha f'perikolu ċar, u fil-fatt ikkaġunalha l-mewt. Wara dan telaq min fuq il-post ma' sħabu.

B'għemilu l-imsemmi Bernard *sive* Benny Attard sar ħati ta' omiċidju volontarju u *cioè* talli dolożament bil-ħsieb li joqtol persuna jew li jqiegħed il-ħajja tagħha f'perikolu ċar, ikkaġunalha l-mewt.

akkuża lil Bernard *sive* Benny Attard:

ħati ta' omiċidju volontarju u *cioè* talli dolżament. bil-ħsieb li joqtol persuna jew li jqiegħed il-ħajja tagħha f'perikolu ċar, ikkaġunalha l-mewt;

u talab:

illi jingħamel skond il-liġi kontra l-imsemmi akkużat u illi jiġi kundannat għall-piena ta' priġunerija għal għomru skond dak li hemm u jintqal fl-artikolu 211(l)(2), u 533 tal-Kodiċi Kriminali jew għal kull piena oħra li tista' skond il-liġi tingħata għall-ħtija ta' l-imsemmi akkużat.

Fl-istess Att ta' l-Akkuża l-Avukat Ġenerali kompla jgħid illi

IT-TIENI KAP

Fiż-żmien u taħt iċ-ċirkostanzi msemmija fl-ewwel Kap ta' l-Att ta' l-Akkuża u *cioè* fl-10 ta' Awissu, 2001 għall-ħabta tal-9.45 *p.m.* fi Triq ir-Rabat, l-Għarb, Għawdex waqt li Bernard *sive* Benny Attard kien qed jikkommetti l-omiċidju volontarju ta' Fortunata Spiteri hu kellu fil-pussess tiegħu sikkina/stallet b'xafra u bil-ponta mingħajr liċenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija.

B'għemilu l-imsemmi Bernard *sive* Benny Attard sar ħati talli kellu f'idejh jew fuqu sikkina, ta' kull xorta li tkun, b'xafra bil-ponta jew strument ieħor bil-ponta mingħajr liċenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija.

Għalhekk akkuża lil Bernard *sive* Benny Attard:

ħati talli kellu f'idejh jew fuqu sikkina, ta' kull xorta li tkun, b'xafra bil-ponta jew strument ieħor bil-ponta mingħajr liċenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija;

u talab:

illi jingħamel skond il-liġi kontra l-imsemmi akkużat u illi jiġi ikkundannat għall-piena ta' multa ta' mhux izjed minn ħamsin lira jew priġunerija għal żmien ta' mhux iżjed minn

tliet xhur u għall-konfiska ta’ l-arma skond dak li hemm u jintqal fl-artikoli 13(1) u 19 tal-Kap 66 tal-Liġijiet ta’ Malta jew għal kull piena oħra li tista’ skond il-liġi tingħata għall-htija ta’ l-imsemmi akkużat.

Ippreżenta wkoll nota b’lista ta’ xhieda u ta’ dokumenti.

L-akkużat ressaq dawn l-eċċezzjonijiet, li qegħdin jinġiebu ħawn *verbatim*:

1. illi l-eċċipjenti ma kellux l-intenzjoni omiċida u dana peress illi *stante* li huwa akkużat b’kompliċità f’omiċidju ma kienx hemm *common design* fl-intenzjoni tiegħu ma’ dik ta’ l-awtur tad-delitt u dana peress illi l-esponenti qatt ma kellu la l-intenzjoni u anqas ma mmanifesta xi element materjali li kellu x’jaqsam mad-delitt li bih jinsab akkużat;
2. illi l-parteċipazzjoni tiegħu jekk kien hemm seħħet minħabba li huwa kien iddominat minn terzi *ossia* mill-persuna ta’ John Attard u li l-istess parteċipazzjoni tiegħu kif ingħad ma kellha xejn x’taqsam ma’ l-istess delitt; illi biżżejjed jingħad li minħabba kundizzjoni kronika medika l-esponenti bil-kemm għandu vista u għalhekk huwa verament diffiċli li b’xi mod anke remot seta’ jipparteċipa fl-att materjali u dana wisq anqas peress li kif ingħad qatt ma kellu intenzjoni li jikkaġuna xi delitt kontra l-persuna;
3. għalhekk l-akkużat esponenti għandu jiġi liberat mill-akkużi kollha kif dedotti kontra tiegħu.

Il-qorti rat ukoll il-lista ta’ xhieda ippreżentata mill-akkużat.

Il-kawża ġiet appuntata għas-smigħ dwar l-eċċezzjonijiet preliminari għal nhar it-Tnejn 3 ta’ April 2006 iżda, billi dakinhar stess l-akkużat b’nota irtira dawk l-eċċezzjonijiet, il-qorti ma qisithomx.

Il-qorti mbagħad ordnat is-smigħ tal-kawża għallum.

Wara li saritlu l-mistoqsija, kif irid l-art. 450 tal-Kodiċi Kriminali, jekk hux ħati ta’ l-akkużi miġjuba kontra tiegħu fl-att ta’ l-akkuża, l-akkużat wieġeb li hu ħati. Il-qorti, biex tħares dak li jrid l-art. 453(1) tal-Kodiċi Kriminali, wissietu fuq il-konsegwenzi legali tat-tweġiba tiegħu, u tatu wkoll żmien biex jarġa’ lura minnha. L-akkużat iżda tenna t-tweġiba li għalhekk ġiet irreġistrata.

Il-qorti għalhekk tiddikjara lill-akkużat Bernard *sive* Benny Attard ħati fuq ammissjoni:

1. ta’ omiċidju volontarju u *cioè* talli dolżament. bil-ħsieb li joqtol persuna jew li jqiegħed il-ħajja tagħha f’perikolu ċar, ikkaġunalha l-mewt; u

2. talli kellu f’idejh jew fuqu sikkina, ta’ kull xorta li tkun, b’xafra bil-ponta jew strument ieħor bil-ponta mingħajr liċenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija.

Id-difiża mbagħad talbet li tressaq xhieda għall-għanijiet tas-sottomissjonijiet li kienet sejra tagħmel dwar il-piena.

Xehed it-Tabib Psikjatra Joseph Spiteri dwar il-kondizzjoni medika tal-ħati. Qal illi l-ħati llum huwa miżmum fil-*maximum security unit* li huwa l-aktar post indikat għalih minħabba fil-kondizzjoni tiegħu.

Xehed is-Sovrintendent Pierre Calleja, li qal illi x-xiehda ta’ l-akkużat hija meħtieġa u ta’ siwi fi proċeduri li qegħdin jitmexxew kontra terzi dwar l-istess delitt. Dan ix-xhud qal illi jaf ukoll illi hemm xiehda ta’ pjan maħsub minn terzi biex jinqatel il-ħati bil-għan illi ma jitħalliex jagħti x-xiehda tiegħu.

Xehed ukoll l-akkużat illi wettaq bil-ġurament tiegħu l-istaqarrija li kien għamel lill-Pulizija fl-24 ta’ Novembru 2004.

Id-difiża tissottometti illi l-ħati ma għandux jingħata l-ogħla piena ta’ għomru l-ħabs, u minflok għandu jingħata piena ta’ priġunerija għal żmien bejn għoxrin (20) u ħamsa u għoxrin (25) sena, għal dawn ir-raġunijiet:

1. għax kien hemm ammissjoni qabel il-ħatra tal-ġuri;
2. għax il-ħati xehed dwar min huwa l-awtur ewlieni tad-delitt u lest jixhed fil-proċeduri kontra dan;
3. għax wara d-delitt kien hemm pjan mill-awtur ewlieni biex jinqatel il-ħati biex ma jixhidx;
4. għax il-ħati kien taħt il-kontroll ta’ l-awtur ewlieni tad-delitt; u
5. minħabba l-istat ta’ saħħtu, għax kważi għama.

Saret ukoll referenza għas-sentenza fil-każ ta’ Repubblika ta’ Malta *versus* Dominic Bonnici u għall-piena mogħtija f’dak il-każ.

Il-prosekuzzjoni, għalkemm, b’sens ta’ korettezza, għarfet illi kien bis-saħħa tal-ħati li nkixfet il-verità dwar id-delitt, madankollu stiednet lill-qorti tqis li dan kien delitt kontra persuna waqt li kienet, u għax kienet, qiegħda taqdi dmir pubbliku.

Wara li semgħet dak li kellu xi jgħid l-akkużat dwar l-applikazzjoni tal-piena, ir-replika tal-prosekuzzjoni u l-kontro-replika ta’ l-akkużat, issa misjub ħati, u wara li rat l-

atti kollha tal-proċess u tal-kumpilazzjoni, il-qorti tagħmel dawn l-osservazzjonijiet:
Tassew illi l-kondizzjoni ta' saħħa tal-ħati hija ta' relevanza, iżda hija ta' relevanza aktar għall-kondizzjonijiet li fihom jinżamm u għall-kura li jingħata milli għall-*quantum* tal-piena. Ukoll, il-fatt illi kien hemm il-ħsieb minn terzi li joqtlu lill-ħati huwa fatt illi għandu jwassal lill-awtoritajiet li jagħtuh il-protezzjoni meħtieġa iżda mhux bilfors jolqot il-*quantum* tal-piena.
Il-ħati jħoss ukoll illi l-ħtija tiegħu hija anqas gravi għax hu kien "taħt il-kontroll" ta' min kien l-awtur ewlieni tad-delitt u kien jibża' minnu. Dan jista' jkun minnu, iżda huwa relevanti wkoll illi mill-istqarrija tal-ħati stess jidher illi l-motivazzjoni tiegħu biex jieħu sehem fit-twettiq tad-delitt kienet il-wegħda ta' flus aktar milli l-biża'.
Huwa minnu illi l-ħati ammetta l-ħtija tiegħu qabel il-ħatra tal-ġuri, għalkemm sentejn u disa' xhur wara li kien notifikat bl-att ta' l-akkuża.
Minn dan kollu, l-iżjed li jwassal lill-qorti biex tagħti piena anqas mill-ogħla waħda ta' priġunerija għall-għomor huwa l-fatt, korrettement magħruf mill-prosekuzzjoni wkoll, illi bix-xiehda tiegħu l-ħati għen mhux ftit biex tinkixef il-verità dwar kif seħħ id-delitt.
Min-naħa l-oħra, il-qorti ma tistax ma tqisx il-klubija li biha twettaq id-delitt, il-premeditazzjoni, u l-fatt illi l-vittma nqatlet waqt il-qadi ta' dmirijietha u għax qdiet dmirijietha.
Dan kollu jwassal lill-qorti biex tgħid illi piena xierqa tkun dik ta' priġunerija għal tletin (30) sena.
Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti, wara li rat l-artt. 211 (1) u (2) u 17 tal-Kodiċi Kriminali, u l-artt. 13(1) u 19 ta' l-Ordinanza dwar l-Armi [Kap. 66] u l-art. 66 (dispożizzjoni transitorja) ta' l-Att dwar l-Armi (Kap. 480), tikkundanna lill-ħati Bernard *sive* Benny Attard għall-piena ta' tletin (30) sena priġunerija, b'dan illi kull żmien qabel illum li l-ħati nżamm fil-ħabs għar-reati li tagħhom huwa ġie misjub ħati u kkundannat illum, li ma jkunx żmien magħmul fil-ħabs f'esekuzzjoni ta' kundanna, jitqies bħala parti miż-żmien ta' priunerija kif igħid u jrid l-art 22 tal-Kodiċi Kriminali; u b'dan ukoll illi l-awtoritajiet tal-faċilità korrettiva għandhom jaraw illi l-ħati jingħata kull kura medika jew psikjatrika meħtieġa u illi jkun imħares minn kuntatt ma' min ikun ta'

tehdid għalih, u jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa u permessi mil-liġi biex titħares l-inkolumità tiegħu.
Wara li rat ukoll l-art. 23 tal-Kodiċi Kriminali tordna l-konfiska favur il-Gvern ta' Malta ta' l-arma jew armi li bihom twettaq ir-reat, u wara li rat l-art. 533 tal-Kodiċi Kriminali tikkundanna lill-ħati jħallas lir-reġistratur l-ispejjeż kollha li għandhom x'jaqsmu mal-ħatra ta' esperti jew periti fil-proċeduri, inklużi dawk ta' l-esperti li ġew maħtura fl-istadju tal-proċess verbal ta' l-inkjesta.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------